

АБ ВЫНІКАХ РЭСПУБЛІКАНСКАГА
ФЕСТЫВАЛЮ-КОНКУРСУ ПРАЕКТАЎ
НАВУЧЭНЦАЎ “НАШЧАДКІ ТРАДЫЦЫЙ”

У адпаведнасці з планам работы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь на 2019 год Нацыянальным цэнтрам мастацкай творчасці дзяцей і моладзі быў праведзены рэспубліканскі фестываль-конкурс праектаў навучэнцаў “Нашчадкі традыцый” (далей – конкурс).

Конкурс быў накіраваны на патрыятычнае і духоўна-маральнае выхаванне навучэнцаў, далучэнне дзяцей і моладзі да каштоўнасцей беларускай культурнай спадчыны, вывучэнне рэгіянальных народных традыцый і развіцця дзіцячай творчасці ў галіне беларускага народнага мастацтва.

Актыўнымі ўдзельнікамі рэспубліканскага этапу конкурсу сталі больш за **300** навучэнцаў і **126** педагагічных работнікаў устаноў дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі і ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі. На заключны этап конкурсу прадстаўлена **82** праектна-даследчыя, творчыя работы з усіх рэгіёнаў Беларусі: Брэсцкая вобласць – 9; Віцебская вобласць – 12; Гомельская вобласць – 12; Гродзенская вобласць – 12; Мінская вобласць – 12; Магілёўская вобласць – 12; г. Мінск – 11; Нацыянальны цэнтр мастацкай творчасці дзяцей і моладзі – 2.

На конкурс былі прадстаўлены сумесныя праекты педагогаў, дзяцей і бацькоў; калектыўныя і індывідуальныя праекты навучэнцаў пад кіраўніцтвам педагагічных работнікаў у чатырох намінацыях: “Захаванне традыцый: беларуская батлейка”; “Сучаснасць і традыцыі: беларуская батлейка”; “Захаванне традыцый: беларуская народная творчасць”; “Сучаснасць і традыцыі: беларуская народная творчасць”.

Удзельнікі конкурсу распрацоўвалі праекты ў галіне народнай дэкаратыўна-прыкладной творчасці, музычнага фальклору, беларускай батлейкі, якія накіраваны на даследаванне і мастацкую рэканструкцыю элементаў традыцыйнай культурнай спадчыны, творчае пераасэнсаванне традыцый беларускай народнай культуры ў сучасных умовах. Значную ролю ў зберажэнні і трансляцыі народных традыцый адыгрывалі педагогі дадатковай адукацыі, настаўнікі, якія ажыццяўлялі падтрымку праектнай дзейнасці і яе метадычнае суправаджэнне.

Праектныя работы навучэнцаў уключалі: пашпарт праекта, абгрунтаванне актуальнасці і ідэі праекта, тэарэтычны матэрыял па тэме і яго сціслы аналіз, апісанне даследчай, творча-пошукавай дзейнасці (вывучэнне гісторыі, этнаграфіі, геаграфіі, культуры і мастацкіх традыцый роднага краю, сустрэчы з носьбітамі, наведванне музеяў, знаёмства з асабістымі аўтарскімі

калекцыямі). Вопыт і вынікі былі прадэманстраваны ў відэароліках, у якіх аўтары прэзентавалі прадукты праектнай дзейнасці: рэканструкцыю батлеечнага прадстаўлення, каляндарных, сямейных абрадаў і іх атрыбутыку, мастацкія вырабы дэкаратыўна-прыкладной творчасці, творы музычнага фальклору і інш.

Ацэнка матэрыялаў конкурсу ажыццяўлялася кампетэнтнай камісіяй у складзе экспертаў у галіне беларускай народнай творчасці: навукова-педагагічных работнікаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта ім. Максіма Танка, прадстаўнікоў прафесійных-грамадскіх супольнасцей, членаў навукова-метадычнай рады Нацыянальнага цэнтра мастацкай творчасці дзяцей і моладзі.

Экспертная камісія адзначыла праектна-даследчыя работы, якія характарызуюцца сацыяльнай значнасцю і актуальнасцю, лагічнасцю складання плана праектна-даследчай дзейнасці, арыгінальнасцю ідэі праекта, паўнатай раскрыцця тэмы, наяўнасцю абгрунтаваных высноў, самастойнасцю даследаванняў навучэнцаў, адпаведнасцю рэгіянальным мастацкім традыцыям, творчым і даследчым падыходам да праектнай дзейнасці, вобразнасцю і лаканічнасцю стылю і мовы выкладання.

Прадметам даследаванняў сталі рэгіянальныя мастацкія традыцыі і тэхналогіі салопляцення, лозапляцення, керамікі, разьбы па дрэве, вышыўкі, ткацтва, мастацкага роспісу; вывучэнне і стварэнне народнага адзення, прадметаў хатняга ўжытку; вывучэнне традыцый сваёй сям'і і фальклорнага руху мясцовасці; асаблівасцей выканання твораў музычнага фальклору і бытавання каляндарных і сямейных абрадаў беларусаў, гісторыі беларускага тэатра “батлейка”, рэканструкцыя батлеечнага прадстаўлення і скрыні. Асаблівую ўвагу і высокую ацэнку атрымалі інтэграваныя комплексныя праекты навучэнцаў, якія былі выкананы на стыку і сінтэзе традыцый беларускага народнага дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва, музычнага фальклору, беларускай батлейкі.

Па выніках конкурсу эксперты выказалі заўвагі, тыповыя для некаторых работ, якія не дазволілі высока ацаніць конкурсныя матэрыялы: недастатковая даследаванасць тэмы і яе абгрунтаванне; недастатковае апісанне працэсу і зместу даследчай дзейнасці ў рамках праекта; недастатковасць самастойнага асэнсавання тэмы і аналізу першакрыніц; прадстаўленне матэрыялаў праекта з перавагай апісання педагагічнага вопыту і дзейнасці; не поўнае прадстаўленне вынікаў праектнай дзейнасці.

Вопыт правядзення конкурсу паказаў, што ўключэнне навучэнцаў у праектна-даследчую дзейнасць садзейнічае іх эмацыянальнаму і асабістаму развіццю, павышэнню матывацыі да даследчай работы і развіццю пазнавальнай актыўнасці, удасканаленню майстэрства, практычных навыкаў і творчых здольнасцей навучэнцаў сродкамі народнага дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва, музычнага фальклору, тэатральнай дзейнасці.

Правядзенне конкурсу з'яўляецца выдатным падмуркам для падтрымкі і развіцця творчай ініцыятывы дзяцей і моладзі па выкарыстанні і

распаўсюджванні мастацкіх традыцый рэгіёна, пашырэнні кола прыхільнікаў і аматараў беларускай народнай творчасці ў памкненні ведаць гісторыю сваёй краіны і традыцыі свайго роду.

Па выніках правядзення рэспубліканскага конкурсу вызначаны актуальны педагогічны вопыт у галіне этнакультурнага выхавання дзяцей і моладзі, адзначана, што выкарыстанне праектна-даследчай тэхналогіі ў адукацыйнай дзейнасці акрэслівае новыя перспектывы для развіцця дадатковай адукацыі, стварае ўмовы для выхавання патрыёта сваёй радзімы, дае магчымасць больш якаснага выканання патрабаванняў грамадскасці на дадатковыя адукацыйныя паслугі – забеспячэнне творчага і інтэлектуальнага развіцця падростаючага пакалення.

Творчая прэзентацыя вынікаў праектнай дзейнасці адбылася на фестывалі праектаў навучэнцаў рэспубліканскага конкурсу “Нашчадкі традыцый” у рамках II Рэспубліканскага педагогічнага форуму “Стварэнне этнакультурнай прасторы як умова выхавання і сацыялізацыі навучэнцаў у сістэме дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі”, які прайшоў 15-16 кастрычніка ў Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі: https://nchtdm.by/meropriyatiya/festyval_praekta_navuchenca_respublkanskaga_konkursu_nashchadk_tradycyj/

Пераможцы і прызёры рэспубліканскага конкурсу ўзнагароджаны дыпламамі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь: I ступені – 19, II ступені – 21, III ступені – 19; дыпламамі Нацыянальнага цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі – 23.

Лепшыя матэрыялы конкурсу будуць апублікаваны ў навукова-метадычным часопісе “Выхаванне і дадатковая адукацыя”, у метадычным зборніку “Выхаванне на аснове традыцый малой радзімы”.

Спіс пераможцаў і прызёраў рэспубліканскага фестывалю-конкурсу праектаў навучэнцаў “Нашчадкі традыцый” (дадатак № 2) змешчаны на сайце Нацыянальнага цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі: https://nchtdm.by/pobediteli_i_prizery_massovyh_meropriyatij1/.